

Rezumatul tezei de abilitare

Voi prezenta, în cele ce urmează, **întreaga mea activitate post-doctorală**, așa cum s-a dezvoltat ea **în ultimii nouă ani ai carierei mele științifice (2006-2014)**, așadar după ce am primit titlul de doctor din partea Universității Albert-Ludwig din Freiburg i. Br., Germania, în ianuarie 2006. Am ales să procedez într-o manieră **cronologică** și să împart teza de abilitare în capitole dedicate fiecărui an, din 2006 până în 2014. Mă voi concentra în principal asupra **lucrărilor publicate**, care cuprind: o carte, 13 articole, două traduceri (și o a treia în lucru), precum și trei volume editate. Le voi prezenta pe toate în cadrul capitolului aferent anului în care au fost concepute, și nu în cel aferent anului în care au fost efectiv publicate. De asemenea, mă voi referi la **participările mele la conferințe naționale și internaționale**, și voi prezenta concomitent și **activitatea mea de predare** în cadrul Facultății de Filosofie a Universității din București (unde activez din ianuarie 2007).

Acest mod de a proceda îmi va permite să construiesc *o narațiune a muncii mele științifice*, care îmbină în mod organic activitatea de predare cu cea de cercetare. Întotdeauna am încercat să nu separ aceste două câmpuri de activitate, întrucât consider că predarea și lucrul cu studenții constituie modalitatea cea mai potrivită pentru a coagula gândurile filozofice și a le da un prim contur. În momentul în care reușesc să dau o formă mai clară ideilor mele, le prezint – prin intermediul unui text scris – în cadrul conferințelor naționale și internaționale, pentru a obține astfel un feedback din partea comunității academice. Numai după ce am primit acest feedback redactez un eseu de dimensiuni mai mari și îl trimit spre publicare revistelor de specialitate cu comitet *peer review* din domeniul meu de cercetare – în cazul acesta, filozofia. După o perioadă de timp mai îndelungată (de patru sau cinci ani), adun rezultatele cercetărilor mele într-un volum. Tezei de doctorat publicate în Germania în 2006 i-a urmat un al doilea volum în 2010, iar momentan lucrez la o a treia carte, pe care intenționez să o public în 2015.

Activitatea mea post-doctorală a avut două mari direcții de dezvoltare, deja anunțate de subiectul tezei mele de doctorat (dedicată interpretărilor heideggeriene la Aristotel), mai precis: 1. **fenomenologia germană** (cu o atenție specială acordată lui Heidegger), și 2. **filozofia greacă** (presocratici, Platon, Aristotel). Între acestea două

există o strânsă conexiune, deoarece fenomenologia heideggeriană reprezintă un efort original de a recupera terenul pierdut al filozofiei grecești și de a depăși perspectiva modernă, carteziană asupra esenței omului ca subiectivitate și *ego*. Marea parte a muncii mele post-doctorale a fost dedicată lecturii în cheie fenomenologico-hermeneutică a presocraticilor, a lui Platon și Aristotel, în vederea (re)obținerii unei căi de acces către maniera pre-modernă de a înțelege natura omului și relația sa cu lumea. Acest efort de înțelegere este unul genuin hermeneutic, menit nu doar să aplice metodele hermeneutice contemporane la epoci trecute ale gândirii occidentale, ci – mai mult – să *redefinească constant sarcina hermeneuticii* prin explorarea rădăcinilor ei cele mai ascunse, noi devenind doar astfel capabili să descoperim și să deschidem *noi* orizonturi.

Aici, Heidegger mi-a servit ca model, fiind, din punctul meu de vedere, un “mesager” sau hermeneut original, capabil să arunce un pod peste prăpastia între lumea greacă și cea (post)modernă. Heidegger a reușit să pună în lumină felul în care gânditorii presocratici au deschis acel orizont al gândirii în cadrul căruia au fost stabilite toate noțiunile fundamentale ale lumii occidentale (sinele, celălalt, identitatea, diferența, ființa și neființa, metoda, raportul, acțiunea, pasiunea etc.). Cu toate acestea, n-am devenit prizonierul manierei heideggeriene de a gândi, întrucât mi-am păstrat constant o atitudine *deconstructivă* față de ea. Așa cum voi arăta în partea finală a tezei mele de abilitare, interpretările lui Heidegger la Platon (care sunt câmpul meu de cercetare actual, cercetare ce a debutat în 2012) constituie *cel mai problematic* episod al destrucției la care el a supus filozofia greacă și, totodată, întreaga istorie a filozofiei occidentale. Prin *critica* mea adusă acestor interpretări heideggeriene la Platon sper să demonstrez că principiile hermeneutice folosite de Heidegger pentru a-l aborda pe Platon pot fi *dezvoltate și rafinate*. Surplusul de lumină aruncat de interpretarea lui Heidegger (astfel încât Platon să dea la iveală lucruri greu de văzut datorită obosirii necesare a ochiului nostru din cauza tradiției) se cere retras într-o a doua instanță, astfel încât subiectul în discuție (Platon) să se arate (acum abia) pornind de la el însuși. Această manieră de a proceda cu obiectul de interpretat este ea însăși una genuin hermeneutico-fenomenologic, chiar dacă Heidegger a fost adesea acuzat de “violență”. Așa cum spuneam, în cazul lui Platon rafinarea privirii hermeneutice (pasul al doilea) nu a mai fost făcut, astfel încât interpretările heideggeriene la Platon suferă de *o lipsă metodologică*. În măsura în care Heidegger îi este îndatorat lui

Platon într-o măsură foarte mare – în contrast cu Platon și-a conturat el de fapt gândurile cele mai importante –, motivele ultime ale lui Heidegger cu privire la necesitatea interpretării lui Platon sunt obscure. Această lipsă nu este ceva negativ, ci este ea însăși o trăsătură necesară a oricărui efort hermeneutic autentic, lăsând astfel ceva de gândit generațiilor ce vin. Am pomenit aceste lucruri tocmai pentru a arăta că un adevărat efort de interpretare deschide el însuși drum unui efort ulterior.

Am încercat să integrez această lipsă într-un scenariu hermeneutic și am gândit-o în lumina conceptului de “*translativitate*”, pe care îl consider conceptul cel mai important din orice travaliu hermeneutic, capabil printre altele să dea seama și de necesitatea acelei lipse despre care vorbeam. Atât în cartea mea *Scufundătorii din Delos* (2010), cât și în mai multe articole am discutat multiplele aspecte ale translativității. Din punctul meu de vedere, translativitatea strânge la sine și pune în lumină cele mai importante noțiuni ale lumii occidentale (natura umană, ființa, identitatea, diferența, propriul, celălalt etc.). Orice efort autentic de a gândi în manieră hermeneutică – care include și sarcina redefinirii hermeneuticii înseși – ar trebui să (re)traducă acești termeni *din nou*, și aceasta prin apel la resursele limbii materne. Saltul către o nouă dimensiune nu poate reuși decât pornind dinspre un asemenea fundament.

Rezumând, voi arăta în cele ce urmează că rezultatele cercetărilor mele post-doctorale converg toate înspre un unic scop, pe care l-aș caracteriza drept *redefinirea hermeneuticii*.

Lect. Dr. Bogdan Mincă

5 septembrie 2014